

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут права та психології
Кафедра інформаційних технологій

Присвячується

*створенню навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії
внутрішніх справ*

МАТЕРІАЛИ

круглого столу на тему:

**«СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ПРАВІ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

(м. Київ, НАВС, 24 жовтня 2024 року)

Київ – 2025

Матеріали круглого столу за загальною редакцією:

Кудінов В.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент, т.в.о. завідувача кафедри, професор кафедри інформаційних технологій навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Рецензенти:

Зверєв Володимир Павлович – заступник керівника служби з питань інформаційної безпеки та кібербезпеки – керівник управління інформаційної безпеки Апарату РНБО України, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник;

Хахановський Валерій Георгійович – професор кафедри інформаційних технологій навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

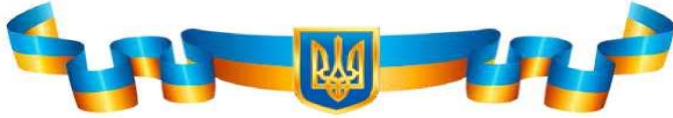
Матеріали обговорено, схвалено та рекомендовано до друку на засіданні кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології (протокол № 6 від 07 листопада 2024 року), науково-методичної ради Національної академії внутрішніх справ (протокол № __ від 19 лютого 2025 року)

Усі матеріали надані в авторській редакції та виражають персональну позицію учасників круглого столу

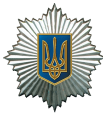
С 916 Сучасні інформаційні технології в праві та психології: матеріали круглого столу (м. Київ, НАВС, 24 жовтня 2024 р.); за заг. редакцією В. А. Кудінова. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2025. 48 с.

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на круглий стіл на тему «Сучасні інформаційні технології в праві та психології», який відбувся на базі навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ 24 жовтня 2024 року.

Для здобувачів вищої освіти, а також науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти системи МВС України, практичних працівників Національної поліції.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут права та психології
Кафедра інформаційних технологій

ПРОГРАМА

проведення круглого столу на тему:

**«СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ПРАВІ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

(24 жовтня 2024 року)

Київ – 2024

ПРОГРАМА

проведення круглого столу на тему:

«СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАВІ ТА ПСИХОЛОГІЇ»

(м. Київ, 24 жовтня 2024 року)

Дата проведення:	24 жовтня 2024 року
Початок роботи:	15.00
Місце проведення:	Київ, пл. Солом'янська 1, НАВС, ауд. № 402
Регламент: доповіді	– до 5 хв.
обговорення	– до 3 хв.

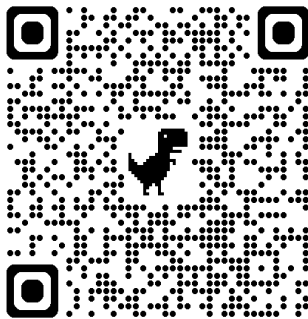
Відкриває засідання т.в.о. директора навчально-наукового інституту права та психології НАВС, кандидат юридичних наук, доцент **Корж-Ікаєва Таїсія Григорівна**.

Вступне слово т.в.о. завідувача кафедри, професора кафедри інформаційних технологій навчально-наукового інституту права та психології НАВС, кандидата фізико-математичних наук, доцента **Кудінова Вадима Анатолійовича**.

ДОПОВІДІ:

1. Студентка н. гр. 105_СПД ННІ права та психології НАВС **Бомчак М.-А.В.** «Електронне правосуддя – майбутнє правової системи» (д.ю.н., проф. Хахановський В.Г.).
2. Студентка н. гр. 201_СПРБ ННІ права та психології НАВС **Гнатенко К.О.** «Психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції» (д.ю.н., проф. Хахановський В.Г.).
3. Студентка н. гр. 102_СПД ННІ права та психології НАВС **Влодзієвська М.В.** «Інформаційні технології в психології/психотерапії та в праві» (к.ф.-м.н., доц. Кудінов В.А.).
4. Студент н. гр. 101_Пр_Маг ННІ права та психології НАВС **Морозов М.А.** «Електронне правосуддя» (к.ф.-м.н., доц. Кудінов В.А.).
5. Студентка н. гр. 101_Пр_Маг ННІ права та психології НАВС **Сігнікова В.О.** «Етичні аспекти використання соціальних мереж у адвокатській діяльності» (к.ф.-м.н., доц. Кудінов В.А.).
6. Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС **Федорова Л.Ф.** «Інформаційні технології створення та застосування психодіагностичних комп'ютерних тестів» (к.т.н., доц. Пакриш О.Є.).
7. Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС **Терехова Д.А.** «Використання систем штучного інтелекту в психології» (к.т.н., доц. Пакриш О.Є.).
8. Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС **Слепко А.І.** «Огляд сучасних спеціалізованих програм статистичного аналізу результатів психологічних досліджень» (к.т.н., доц. Пакриш О.Є.).
9. Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС **Гуменюк В.О.** «Імерсивні технології в навчанні» (к.т.н., доц. Пакриш О.Є.).
10. Студент н. гр. 101_СПС ННІ права та психології НАВС **Святий В.М.** «Телепсихологія та онлайн-консультації: переваги та ризики» (к.т.н., доц. Пакриш О.Є.).

11. Студентка н. гр. 214_СПРБ ННІ права та психології НАВС **Потапенко М.О.** «Інформаційні технології в юридичній діяльності. Електронне судочинство: переваги та недоліки» (к.ф.-м.н. Тарасенко В.П.).
12. Студент н. гр. 214_СПРБ ННІ права та психології НАВС **Куницький Д.В.** «Боротьба з комп'ютерними правопорушеннями» (к.ф.-м.н. Тарасенко В.П.).
13. Старший викладач кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС, к.ф.-м.н. **Тарасенко В.П.** «Сучасні технології в кримінально-процесуальній діяльності».
14. Студентка н. гр. 202_ПП_ПР_Маг ННІ права та психології НАВС **Луїна А.Р.** «Використання штучного інтелекту у правовій сфері» (к.ю.н., доцент Мазур В.В.).

<https://www.naiu.kiev.ua/news/kopiya-zahodi-z-nagodi-dnya-ukrayinskoyi-pisemnosti-ta-movi.html>

ЗМІСТ

Бомчак М.-А.В., Хахановський В.Г. Електронне правосуддя – майбутнє правової системи.....	7
Гнатенко К.О., Хахановський В.Г. Психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції.....	9
Влодзієвська М.В., Кудінов В.А. Інформаційні технології в психології/психотерапії та в праві.....	13
Морозов М.А., Кудінов В.А. Електронне правосуддя.....	16
Сітнікова В.О., Кудінов В.А. Етичні аспекти використання соціальних мереж у адвокатській діяльності.....	20
Федорова Л.Ф., Пакриш О.Є. Інформаційні технології створення та застосування психодіагностичних комп'ютерних тестів.....	22
Терехова Д.А., Пакриш О.Є. Використання систем штучного інтелекту в психології.....	25
Слепко А.І., Пакриш О.Є. Огляд сучасних спеціалізованих програм статистичного аналізу результатів психологічних досліджень.....	27
Гуменюк В.О., Пакриш О.Є. Імерсивні технології в навчанні.....	30
Святий В.М., Пакриш О.Є. Телепсихологія та онлайн консультації: переваги та ризики.....	33
Потапенко М.О., Тарасенко В.П. Інформаційні технології в юридичній діяльності. Електронне судочинство: переваги та недоліки.....	37
Куницький Д.В., Тарасенко В.П. Боротьба з комп'ютерними правопорушеннями.....	40
Тарасенко В.П. Сучасні технології в кримінально-процесуальній діяльності.....	44
Луїніна А.Р., Мазур В.В. Використання штучного інтелекту у правовій сфері....	46

Бомчак Марія-Анастасія Василівна

Студентка н. гр. 105_СПД ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Хахановський Валерій Георгійович

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ: МАЙБУТНЄ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Мета дослідження: дослідити розвиток та поширення електронної системи правосуддя.

Актуальність теми: інноваційні технології стрімко розвиваються за кордоном та в Україні. Сучасний світ потребує їх безперервного розвитку для вирішення різноманітних проблем людства, зокрема, щодо ефективного функціонування правосудної системи. Найяскравішою у цій сфері інновацією є концепція електронного правосуддя.

Електронне правосуддя. Його поява та розвиток в світі.

Електронне правосуддя – це механізм, який працює з системами інформаційно-комунікаційних технологій для автоматизації і полегшення ведення судових процесів. Мета електронного правосуддя – зробити правову систему спростованішою та доступнішою як для громадян, так і для правників.

Вперше електронне правосуддя було впроваджено в Сінгапурі в 1990-х роках. Сінгапур перший активно використовував цифрові технології для оптимізації судових процесів. Це було створено з метою підвищення ефективності правосуддя, скорочення бюрократії та часу розгляду справ. На даний момент електронне правосуддя прийняли Сінгапур, Естонія, США, Канада, Велика Британія, Україна, Німеччина, Індія.

Електронне правосуддя перспективи та проблеми впровадження.

Через достовірну ефективність та наявність деяких проблем судочинство потребує відносних реформ для покращення. Однією з проблем судочинства є тривалий та складний процес розгляду справ, високий рівень судових витрат, тому для вирішення цих проблем є реалізація можливості використання інформаційних технологій та інших технологій при розгляді зазначених справ. Прискорений розвиток сучасних технологій є пріоритетним напрямком розвитку права, адже під його впливом підвищується ефективність судової влади. У цьому контексті важливими перспективами є підвищення ефективності та прозорості правосуддя, використання в судочинстві інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяє спрощенню судових процедур, скороченню терміну розгляду справ.

Це передбачає автоматизацію та здійснення онлайн таких функцій як: подача позовно судових актів, надання електронних доказів, розгляд справи онлайн. Проблемами впровадження можуть бути недостатнє забезпечення матеріалами для реалізації та брак фахівців. Однак найбільшою проблемою є питання доступу до правосуддя для осіб, які проживають на окупованій території, постають значні труднощі з доступом до судів, що розташовані на неконтрольованих Україні територіях. Електронне правосуддя допоможе вирішити ці проблеми.

Поява та розвиток електронного правосуддя в Україні.

У 2017 році був ухвалений Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу, Цивільного процесуального кодексу та Кодексу адміністративного судочинства», який став основою Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Система офіційно запрацювала у 2018 році. Covid-19 прискорив цифровізацію. Судові засідання почали проводитися через відеоконференції. З 2021 року триває вдосконалення ЄСІТС для забезпечення більшого спектру доступу до судових послуг.

Висновки. Електронне правосуддя відкриває багато можливостей для судочинства України. Воно сприяє ефективному вирішенню проблем з дистанційним доступом до судових справ для громадян, які проживають на окупованих територіях та не мають змоги бути присутніми в суді, швидшому розгляду справ та проведення самих судів.

Список використаних джерел:

1. Ізарова І. Юридичний вісник, 2014. С. 222-227.
2. Логінова Н.І. Актуальні проблеми держави і права, 2014. С. 429-435.
3. Коршун А. Jurnalul juridic national: teorie și practică, 2017. V. 27(5). P. 20-24.
4. Булкат М.С. Київський часопис права, 2023. С. 76-86.

Гнатенко Каріна Олександрівна
Студентка н. гр. 201_СПРБ ННІ права та
психології НАВС

Науковий керівник:

Хахановський Валерій Георгійович
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції є багатограним і може виявлятися як у позитивних, так і в негативних аспектах.

До *позитивного впливу* можна віднести покращення ефективності роботи. Інформаційні системи полегшують доступ до баз даних, аналітичних матеріалів і інших інструментів, що дозволяє службовцям приймати більш обґрунтовані рішення швидше і ефективніше. Також ІТ сприяють зниженню рутинної навантаженості за рахунок автоматизації певних завдань, таких як обробка документів або розслідування. Це допомагає зменшити стрес і втому. Технології покращують взаємодію і комунікацію як між підрозділами, так і з громадянами, що прискорює процес реагування і підвищує рівень координації.

Значною мірою сьогодні ефективність діяльності правоохоронних органів залежить від технічного оснащення [1]. Так, зокрема, в практичну діяльність органів Національної поліції України сьогодні широко впроваджується обчислювальна техніка, створюються локальні мережі, автоматизовані робочі місця, які обладнані сучасними потужними персональними комп'ютерами та базами даних. Все це дозволяє звільнити практичних працівників від виконання одноманітних операцій, допомагає знаходити оптимальні рішення при розв'язанні різноманітних питань, дає можливість глибше вивчати процеси, деталізувати їх, забезпечує можливість одночасного розгляду значної кількості фактів у взаємозв'язку та залежності при одночасній обробці різноманітної інформації. Використання обчислювальної техніки дозволяє по-новому підійти як до постановки конкретних завдань, так і до вибору оптимальних методів їх вирішення. Крім того, новітні технології відкривають можливості для професійного розвитку, дозволяючи поліцейським використовувати їх для самоосвіти і підвищення кваліфікації.

Однак існують і *негативні аспекти*. Постійна доступність і великий обсяг інформації можуть викликати перевантаження, що призводить до стресу [1].

Поліцейські можуть також стати залежними від технологій, покладаючись на них більше, ніж на власні навички, що може негативно вплинути на професійні якості. Робота з мережею включає ризики кібербезпеки, що може викликати додаткове напруження через можливі витоки даних або атаки з боку зловмисників. Також надмірна автоматизація процесів може зменшити значення людського фактора, що впливає на мотивацію і задоволеність роботою. Серед психологічних аспектів варто відзначити технострес, який виникає через тривале використання нових технологій, особливо у тих службовців, які не мають достатніх навичок або відчувають труднощі з адаптацією до швидких змін. Постійне навантаження через обробку великої кількості інформації може призводити до емоційного вигорання, втрати інтересу до роботи та зниження продуктивності. У деяких випадках використання технологій може сприяти соціальній ізоляції, обмежуючи важливу взаємодію між колегами, що негативно впливає на психологічний стан у колективі. Для мінімізації негативного впливу важливо забезпечити психологічну підтримку службовців через консультування та тренінги щодо управління стресом. Необхідно також проводити навчання і підвищення кваліфікації у сфері інформаційних технологій, щоб працівники могли ефективно користуватися новими системами. Важливо підтримувати баланс між використанням технологій і людськими аспектами роботи, зберігаючи особисті контакти і розвиток професійних навичок [2].

Ефективність боротьби з правопорушеннями, і перш за все з кримінальними правопорушеннями, в значній мірі залежить від інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів. Співробітники системи МВС у своїй роботі постійно використовують сучасні інформаційні технології. І прикладом впровадження таких технологій є створення ситуаційних центрів. Тому дослідження впровадження новітніх систем у діяльність НПУ є досить актуальною задачею. Інформаційні потреби визначають мету інформаційного забезпечення правоохоронців, яка полягає в наданні поліцейським інформації необхідної якості у відповідні терміни і в рамках діючих технічної та організаційної структур, правового регулювання та фінансування. Як суб'єкт інформаційного забезпечення НПУ можуть виступати Департамент інформаційно-аналітичної підтримки (ДІАП) НПУ (який виступає в якості адміністратора інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІПНП)) або інші структурні підрозділи НПУ, що надають доступ до інформаційних ресурсів; співробітники НПУ, які в установленому порядку отримали доступ до користування інформацією системи ІПНП. Об'єктом інформаційного забезпечення є психофізіологічний стан персональної або групової інформованості про значущі елементи навколишньої дійсності [3].

Психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції має також вплив на їхні когнітивні процеси та емоційний стан. Технології змінюють спосіб мислення, змушуючи поліцейських адаптуватися до нових типів інформаційного середовища, де швидкість реакції та здатність працювати з великими обсягами даних стають критично важливими. Ця зміна може підвищувати когнітивне навантаження, викликаючи втому та знижуючи концентрацію уваги. Крім того, постійний доступ до цифрових пристроїв і вимога бути завжди на зв'язку створюють відчуття “цифрового виснаження”. З іншого боку, існує загроза втрати емоційної рівноваги через постійний стрес, пов'язаний з контролем за технологіями та їх належним функціонуванням. Поліцейські можуть відчувати додатковий тиск через можливі збої в роботі систем або недостатнє технічне забезпечення, що знижує рівень їхньої довіри до нових інструментів. Це може сприяти розвитку почуття безпорадності або навіть фрустрації, якщо службовець не може швидко вирішити технічні проблеми. Також варто зазначити, що технології можуть впливати на межі між робочим і особистим часом. Поліцейські можуть відчувати тиск постійної доступності, навіть у неробочий час, через повідомлення, електронну пошту або інші засоби комунікації. Це призводить до порушення балансу між роботою та особистим життям, що може стати додатковим фактором стресу та виснаження. Для підтримки емоційної стійкості й ефективної роботи поліцейських у сучасних умовах необхідно також враховувати колективну підтримку. Робота в команді та взаємодія з колегами можуть значно зменшити негативні наслідки від надмірного використання ІТ, створюючи простір для обміну досвідом та взаємної допомоги в технічних питаннях.

Окрім вищезазначеного, вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції також включає зміну характеру їхньої взаємодії з суспільством. Використання технологій для комунікації з громадянами, наприклад, через соціальні мережі або онлайн-сервіси, змінює традиційні способи взаємодії. З одного боку, це дозволяє оперативніше реагувати на запити та скарги громадян, забезпечуючи більш прозору й ефективну роботу поліції. З іншого боку, постійна публічна увага та вимога бути відкритими можуть створювати додатковий тиск на службовців, що впливає на їхній психологічний стан. Технології також підвищують вимоги до безпеки особистих даних та конфіденційної інформації. Поліцейські, працюючи з чутливими даними, можуть відчувати додаткову відповідальність і стрес, пов'язаний із загрозою їхнього витоку або несанкціонованого доступу. Це створює потребу в постійному навчанні у сфері кібербезпеки, що, у свою чергу, також підвищує когнітивне навантаження.

Ще один важливий аспект – вплив на емоційний інтелект та емпатію. Взаємодія через цифрові платформи може знижувати рівень безпосереднього контакту між поліцейськими та громадянами, що іноді може призводити до втрати емоційної чутливості.

Відсутність особистої комунікації може зменшити здатність службовців правильно інтерпретувати емоції та потреби громадян, що, у свою чергу, може негативно вплинути на рівень довіри та задоволеність роботою поліції.

Висновки. Загалом, психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції є складним і багатовимірним. Для його ефективного управління необхідно забезпечувати комплексну підтримку – як з боку технічних засобів, так і з боку психологічної допомоги та професійного розвитку. Це дозволить мінімізувати негативні наслідки та максимально використовувати переваги технологій для покращення роботи правоохоронної системи.

Список використаних джерел:

1. Сучасні інформаційні технології в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України. URL: <https://www.naiou.kiev.ua/news/suchasni-informacijnietechnologiyi-v-diyalnosti-organiv-ta-pidrozdiliv-nacionalnoyi-policiyiukrayini.html>
2. Ситуаційні центри НПУ, як організаційна форма взаємодії підрозділів поліції при реагуванні на резонансні правопорушення. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cff3ee6a-12d1-4da1-8ec8-cd1c15f3a36f/content>
3. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції України. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/ojsjournalcomua,+91-98.pdf>

Влодзієвська Марина Вадимівна

Студентка н. гр. 102_СПД ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Кудінов Вадим Анатолійович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент, т.в.о. завідувача кафедри,
професор кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПСИХОЛОГІЇ/ПСИХОТЕРАПІЇ ТА В ПРАВІ

Сьогодні ми спостерігаємо стрімкий розвиток та впровадження сучасних інформаційних технологій в різних сферах діяльності людини, зокрема, в психології та праві. Їх використання суттєво полегшує роботу фахівців у цих сферах та додає цій роботі значної ефективності. Тому проведення наукового дослідження з даної тематики є актуальним.

Інформаційні технології в психології/психотерапії

Формування емоційних станів, одне із завдань психотерапії, може успішно вирішуватися за допомогою відповідних спеціалізованих інформаційних технологій. Для ілюстрації таких можливостей доречно розглянути наступні приклади. Іспанські та італійські фахівці створили віртуальне середовище, яке сприяє формуванню у людини певних емоційних станів або настроїв: смутку, щастя, тривоги або релаксації. Для цього піддослідним пропонували самостійно переміщатися по віртуальному парку і обстежувати різні об'єкти. Дослідження показало, що настрої піддослідних змінювалися відповідно до індукованих емоційних станів. Розробники рекомендують застосування подібних технологій у практичних цілях.

Англійські фахівці з соціальної реабілітації дітей з певними проблемами здоров'я активно використовують комп'ютерні технології, які працюють в інтерактивному режимі з дитиною. Це полегшує соціалізацію дитини та її емоційний стан в комунікації з дітьми. Особливе місце серед них займають "соціальні" комп'ютерні програми, які моделюють ситуації в магазині, метро, на вулиці і т.п., що дозволяє дитині з певними проблемами адаптуватися до тієї або іншої незнайомої життєвої ситуації.

Віртуальна реальність сприяє в лікуванні психологічних розладів. Одним з останніх досліджень ефективності лікування віртуальною реальністю депресії було зроблено доктором Керолайн Фалконер. Був створений експеримент, в якому приймали участь 15 людей з тяжкою формою депресії.

Результати показали, що втручання за допомогою використання інтенсивної віртуальної реальності можуть мати значний клінічний потенціал.

Таким чином, швидко зростаючі можливості нових інформаційних технологій революціонізують область психічного здоров'я з точки зору розуміння і лікування психічних розладів. Серед них віртуальна реальність – це потужний інструмент, який надає пацієнтам новий досвід, що сприяє їхньому психологічному благополуччю.

Інформаційні технології в праві

Комп'ютерні технології є незамінним ефективним засобом роботи сучасного юриста та основним способом удосконалення її організації. Сучасна юридична діяльність нерозривно пов'язана з грамотною організацією інформаційних процесів, а також освоєнням і використанням сучасних інформаційних технологій.

Одних з таких засобів є технології «Legal Tech», які не тільки дозволяють зробити юридичні послуги зрозумілими і доступними, а й вберегти процес прийняття рішень від помилок. Проте, відсутності комплексного дослідження аспектів впровадження «Legal Tech» в Україні потребує відповідного дослідження підходів щодо впровадження зазначених технологій [1-5].

В межах «Legal Tech» можна виділити три напрямки:

- 1) технології, що полегшують доступ до даних та їх обробку;
- 2) рішення та сервіси у сфері підтримки професійної роботи;
- 3) рішення, які автоматизують процес застосування норм матеріального права.

В цілому, коли ми досліджуємо юридичні фірми, які впроваджують «Legal Tech», то серед причин, чому вони це вважають доцільним, є наступні фактори.

По-перше, це дозволяє юридичним фірмам розширитися до світового масштабу: рішення «Legal Tech» надають працівникам галузі механізмів для координації та контролю їхньої діяльності в усьому світі.

По-друге, забезпечує велику прозорість: клієнти хочуть знати складові вартості юридичних послуг, відстежувати щоденний прогрес юриста у своїй справі та аналізувати його роботу одним дотиком. Це гарантує, що юрист не витрачає на справу більше ресурсів, ніж це необхідно.

По-третє, забезпечує швидку обробку даних: високий рівень аналізу дозволяє здійснити великий обсяг дій за менший показник часу (швидкий розрахунок, розширені звіти, керування обігом справ, контроль завантаженості, керування документами тощо).

Нарешті, «Legal Tech» мінімізує помилки: системи дозволяють стежити за всіма важливими даними (завдання і процеси, справи, клієнти тощо) та аналізувати їх.

Також існують технології тісно пов'язані з ІТ сферою.

1) *Розумний офіс* [6]. Можливість налаштувати роботу юридичної фірми у формі Smart office. Таким чином, співробітники фірми можуть самостійно розподіляти час для роботи, при цьому робота контролюється і повинна бути зроблена вчасно. Для комунікації використовуються всі можливі сервіси: відео, Google-додатки, а всі внутрішні питання, пов'язані з документообігом, менеджментом, допомагає вирішити сервер-система Terrasoft.

2) *Онлайн-юстиція без чиновників*. Головна мета цієї ініціативи є переведення комунікацій з громадськістю у сфері юстиції в онлайн-режим. Передбачає електронну реєстрацію публічних організацій та ЗМІ, систему видачі документів через онлайн-запит, можлива онлайн перевірка наявності виконавського виробництва та перевірка стадії його виконання; внесення змін в режимі онлайн; онлайн реєстрації бізнесу.

3) *Додатки в допомогу*. Docket alarm [7] – пошук позовів, надсилання повідомлення на будь-якому пристрої, аналіз останніх наслідків справ; Littler, Priori Legal – на цих платформах можна підібрати найбільш відповідних юристів для вирішення конкретної ситуації.

Враховуючи все вище сказане, можна зробити **висновок**, що впровадження нових сучасних інформаційних технологій та використання вже існуючих, значно полегшує роботу фахівців в сфері психології/психотерапії та праві.

Список використаних джерел:

1. Legal Tech. *Юридичний Інтернет ресурс Протокол.UA* : [сайт]. https://protocol.ua/ua/yruduchna_duskysiya/legal_tech/ (дата звернення: 21.10.2024).

2. Головні тренди LegalTech індустрії за період війни в Україні. *Економічна правда* : [сайт]. <https://pravda.com.ua/columns/2022/09/15/691521/> (дата звернення: 21.10.2024).

3. Legal Tech і майбутній юрист. *Василь Кісіль і Партнери* : [сайт]. <https://vkrp.ua/publication/legal-tech-i-maybutniy-yuristbr--nbsp> (дата звернення: 21.10.2024).

4. Український Legal Tech: успішні кейси та вплив штучного інтелекту. *Межа* : [сайт]. <https://mezha.media/articles/ukrainskyu-legal-tech-startupy-ta-vplyv-ai/> (дата звернення: 21.10.2024).

5. Огляд індустрії Legal tech: які рішення та стартапи зацікавили користувачів. *Онлайн-інструменти юриста ActiveLex* : [сайт]. <https://activelex.com/oglyad-industriyi-legal-tech-abo-yaki-rishennya-ta-startapy-zatsikavyly-korystuvachiv/> (дата звернення: 21.10.2024).

6. Що таке «розумний офіс» і як він вплине на ефективність команди? *Facebook* : [сайт]. https://www.facebook.com/story.php/?story_fbid=170474035421482&id=112106844591535&_rdr (дата звернення: 21.10.2024).

7. Docket alarm. *VLex* : [сайт]. <https://vlex.com/products/docket-alarm> (дата звернення: 21.10.2024).

Морозов Михайло Андрійович

Студент н. гр. 101_Пр_Маг ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Кудінов Вадим Анатолійович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент, т.в.о. завідувача кафедри,
професор кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ

Доступ до правосуддя стає важливим питанням для багатьох правових систем у світі. Технології все частіше розглядаються як інструмент, що може сприяти покращенню цього доступу, особливо через підвищення ефективності роботи правового сектору. Поширення інформаційних систем (ІС) у правосудді ставить важливе питання забезпечення їх надійного функціонування. У літературі з інформаційних систем наголошується на загальних принципах, які використовуються для проєктування та впровадження складних ІТ-систем, і які також можна застосувати до правової сфери. Нові дослідження з електронного правосуддя, своєю чергою, виділяють специфічні юридичні та технологічні аспекти, що мають значення саме для впровадження та оцінки ІТ-систем у правосудді. Крім того, зростає розуміння того, що не лише принципи проєктування самих систем, але й принципи управління процесами їх впровадження є вирішальними для досягнення успішних результатів.

Електронне правосуддя – це спосіб здійснення правосуддя з використанням інформаційних технологій. Сюди входять різні системи, що забезпечують доступ до інформації про діяльність суду, та системи автоматизації судів. Електронні інструменти забезпечують абсолютну відкритість та доступність судів, підвищують якість судової роботи, зменшують витрати та забезпечують максимальну зручність для учасників правовідносин. У широкому розумінні під електронним правосуддям розуміють не лише власне електронне судочинство, а й усі процеси, пов'язані із судовим процесом, у тому числі організацію діяльності суду, не пов'язану із здійсненням судового адміністрування.

В принципі, елементи електронного правосуддя включають:

1. Подання позовних заяв та інших процесуальних документів через Інтернет.
2. Використання електронних засобів доказування.
3. Проведення судових засідань в режимі онлайн за допомогою відеоконференцій, передачі електронних листів.

4. Створення електронних документів і документів через потоків і записів в електронній формі.

5. Доступ учасників судового процесу та інших осіб до матеріалів справи через Інтернет.

6. Використання електронних судових повісток.

7. Здійснення всіх судових проваджень виключно через Інтернет (електронні суди, кіберсуди, е-суди).

В Україні діє низка електронних сервісів судової підтримки, які дозволяють громадянам, юристам та представникам судової влади зручно та ефективно взаємодіяти з системою правосуддя через Інтернет.

Першою, розглянемо *Єдиний державний реєстр судових рішень*. Це автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень. До Реєстру вносяться судові рішення Верховного Суду України, вищих спеціалізованих, апеляційних та місцевих судів – вироки, рішення, постанови, накази, ухвали, окремі ухвали (постанови) суду, що ухвалені (постановлені) судами у кримінальних, цивільних, господарських справах, у справах адміністративної юрисдикції, у справах про адміністративні правопорушення, крім судових рішень, які містять інформацію, що є державною таємницею. Судові рішення, внесені до Реєстру, є відкритими для безоплатного цілодобового доступу на офіційному веб-порталі судової влади України відповідно до Закону України «Про доступ до судових рішень» від 22.12.2005 року № 3262-IV.

Також, доцільно буде зазначити функціонування *Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи*. Позовні та інші заяви, скарги та інші передбачені законом процесуальні документи, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, в обов'язковому порядку реєструються в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі в порядку черговості їх надходження та в день їх надходження. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система визначає суддю або колегію суддів (суддю-доповідача), який розглядатиме конкретну справу в порядку, встановленому Цивільним процесуальним кодексом України (автоматизований розподіл справ). Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система забезпечує обмін документами в електронній формі (надсилання та отримання документів) між судами, суддями та учасниками судового процесу, а також фіксування судового процесу та участь учасників судового процесу в режимі відеоконференції відповідно до закону. У порядку, встановленому ЦПК України та Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему, суд надсилає судові рішення, судові виклики, судові повістки-повідомлення та інші процесуальні документи на офіційні електронні адреси учасників судового процесу з використанням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, інші процесуальні дії в електронній формі.

Українська система електронного правосуддя перебуває на стадії активного розвитку та впровадження. Основна увага приділяється створенню базової інфраструктури для електронного документообігу, віддаленого доступу до судових послуг. Зокрема, Україна робить кроки для розширення доступу до судових послуг онлайн, але в цьому процесі все ще існують технічні та фінансові проблеми.

В ЄС високий рівень цифрової грамотності та широке покриття Інтернетом забезпечують доступ до e-Justice практично для всіх громадян. Багато країн ЄС активно впроваджують мобільні додатки та мультимовні інтерфейси для полегшення доступу до правосуддя для різних груп населення, включаючи іноземців. Наприклад, *Money Claim Online* (MCOL) – це електронний сервіс для подання позовів про грошову компенсацію в Англії та Уельсі. Фізичні особи та юристи можуть подавати позови 24/7 через зручний веб-сайт, який допомагає подавати документи, перевіряти статус позовів, запитувати судові рішення та виконавчі дії тощо. Сервіс MCOL був розроблений у 1999 році Міністерством конституційних справ та приватною компанією EDS, яка створила технічну інфраструктуру для MCOL. Основні етапи подання позову через MCOL включають:

1. Реєстрація в системі Government Gateway.
2. Подача позову через вебсайт, що обробляється Центром обробки справ (CCSC).
3. Надсилання позовного пакета відповідачу, який може відповісти онлайн або на папері протягом 14 днів.

MCOL дозволяє автоматично винести рішення у разі відсутності відповіді та подати запит на виконання рішення, якщо відповідач не дотримується його. Онлайн-сервіс має нижчі комісії порівняно з традиційними паперовими процедурами, що також сприяє його активному використанню.

Доцільно буде привести, як приклад, Італійську систему *Telematic Obligations for Lawyers* (TOL), що була розроблена для електронної передачі даних у цивільних справах, доступу до процесуальних документів і повідомлень та сплати судових зборів. Основною метою системи було створення «безпаперового офісу» та забезпечення повного електронного управління цивільними справами, від подачі документів до виконання судових рішень. Система була запланована Міністерством юстиції Італії в 2001 році. Система мала на меті полегшити управління цивільними справами шляхом оцифрування документів та їх електронного подання. Функціонал TOL дозволив здійснювати електронну подачу документів, обмін інформацією про цивільні справи, електронні повідомлення та сплату судових зборів. Система включала складну архітектуру з точками доступу, які надавали користувачам доступ до локальних і центральних компонентів судової мережі.

У новій версії системи TOL адвокати використовують інформаційну панель для заповнення необхідних документів, додають відскановані копії паперових документів, підтверджують сплату судового збору за допомогою відсканованих банківських переказів та ставлять електронний підпис за допомогою смарт-карт, наданих Міланською асоціацією адвокатів (МВА). Документи передаються до канцелярії суду через точку доступу, якою керує МВА, де пакет перевіряється і надсилається судді. Суддя розглядає справу у складі колегії, пише рішення і підписує його.

Висновки. Електронне правосуддя має значні перспективи для розвитку системи правосуддя в Україні. Впровадження цифрових технологій може суттєво підвищити ефективність, доступність і прозорість судових процесів. Досвід інших країн демонструє, що електронізація дозволяє спростити процеси, зменшити бюрократію та заощадити час і ресурси, що, у свою чергу, робить правосуддя більш доступним для громадян. Крім того, запровадження електронних підписів і сертифікованої електронної пошти забезпечує юридичну дійсність документів, що підвищує довіру до судової системи. Однак для досягнення успіху Україні необхідно продовжувати інвестувати в розвиток е-юстиції, вдосконалюючи інфраструктуру, навчання користувачів та законодавство.

Список використаних джерел:

1. Поняття і особливості електронного судочинства. URL: <http://surl.li/fujvzn> (дата звернення: 17.10.2024).
2. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 17.10.2024).
3. Електронний суд. URL: <https://cabinet.court.gov.ua/login> (дата звернення: 17.10.2024).
4. Lupo, G.; Bailey, J. Designing and Implementing e-Justice Systems: Some Lessons Learned from EU and Canadian Examples. *Laws* 2016, 3, 353-387. URL: <https://doi.org/10.3390/laws3020353>

Сітнікова Валерія Олексіївна

Студентка н. гр. 101_Пр_Маг ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Кудінов Вадим Анатолійович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент, т.в.о. завідувача кафедри,
професор кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Функції адвокатів у суспільстві виходять далеко за межі судового представництва інтересів клієнтів, охоплюючи також їхню активну участь у соціальних процесах. При цьому на окремі професійні групи, такі як адвокати, судді, депутати та працівники правоохоронних органів, повинні поширюватися особливі вимоги щодо їхньої поведінки в мережі Інтернет.

Адвокат, ведучи діяльність в мережі Інтернет, повинен публікувати і коментувати лише ту інформацію, яка не підриває престиж професії та адвокатури в цілому. При цьому норми адвокатської етики стосуються не тільки професійної діяльності, але й будь-яких інших дій адвоката, включно з його суспільною та публічною активністю.

Адвокат, користуючись соціальними мережами, Інтернет-форумами та іншими онлайн-платформами, повинен дотримуватись ряду принципів, серед яких це: стриманість, коректність, толерантність і терпимість.

Коментарі адвоката в соціальних мережах, на Інтернет-форумах та інших онлайн-платформах не повинні містити проявів правового нігілізму, агресії, ворожнечі чи нетерпимості. Адвокат зобов'язаний демонструвати повагу та уникати будь-яких образливих дій чи висловлювань.

Розглянемо принципи Міжнародної асоціації юристів щодо поведінки в соціальних мережах для юридичних професій. Такими принципами є: незалежність, добросесність, відповідальність, конфіденційність, зміцнення довіри до професії в суспільстві та корпоративна політика.

Принцип незалежності підкреслює, що соціальні мережі можуть створювати ситуації, де юристи формують помітні зв'язки з клієнтами, суддями та іншими правниками. Перед тим як вступати в такі онлайн-взаємодії, юристи повинні ретельно зважити професійні наслідки публічної демонстрації зв'язків із клієнтами. Інформація та коментарі, опубліковані в Інтернеті, повинні підтримувати незалежність професії у всіх її аспектах, так само, як це вимагається в реальному житті.

Принцип доброчесності вимагає від юристів дотримання найвищих етичних стандартів у всіх публічних проявах, включно з поведінкою в соціальних мережах. Асоціації адвокатів і регуляторні органи повинні заохочувати юристів до усвідомлення можливих наслідків їхньої поведінки в Інтернеті для професійної репутації. Оскільки контроль за проявами в мережі є складним, будь-яка негативна публікація, яка набирає поширення, може серйозно підірвати репутацію юриста. Відновити довіру після такого інциденту буде важко. Повідомлення або коментарі, які є непрофесійними чи неетичними, можуть послабити довіру громадськості до юридичної професії, навіть якщо вони опубліковані в приватному контексті.

Висновки. Адвокатам слід ретельно оцінювати, чи є вибраний ними спосіб взаємодії в соціальних мережах доречним для досягнення бажаного результату. Під час користування такими платформами необхідно враховувати контекст, аудиторію та забезпечувати однозначність і чіткість коментарів. Особливу обережність слід проявляти, щоб уникнути ситуацій, коли висловлена думка суперечить позиції клієнта. Крім того, при встановленні контактів та спілкуванні в соціальних мережах з клієнтами, колегами, судьями, процесуальними опонентами та іншими особами, адвокат зобов'язаний уникати будь-яких конфліктів інтересів.

Список використаних джерел:

1. Шаповалова І. Як активність у соціальних мережах може завдати шкоди адвокату? URL: <https://unba.org.ua/publications/8496-yak-aktivnist-u-social-nih-merezah-mozhe-zavdati-shkodi-advokatovi.html> (дата звернення: 22.10.2024).
2. Правила адвокатської етики (від 09 червня 2017 року). Київ, 2017. 34 с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf
3. Кухнюк Д. Професійна етика у віртуальному просторі. *Юридична газета* : [сайт]. URL: <http://yurgazeta.com/publications/practice/inshe/profesiyna-etika-u-virtualnomu-prostori.html>

Федорова Людмила Федорівна

Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Пакриш Олександр Євгенійович

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕСТІВ

З розвитком інформаційних технологій, психодіагностика, як галузь психологічної практики, зазнала значних змін. Традиційні методи тестування поступово доповнюються і замінюються комп'ютерними програмами, що дозволяє значно підвищити ефективність, точність та доступність психологічних досліджень. Комп'ютерні психодіагностичні тести – це важливий інструмент сучасного психолога, який поєднує наукові досягнення в галузі психології з перевагами цифрових технологій.

Інформаційні технології суттєво розширили можливості психологічного тестування. Сучасні комп'ютерні тести можуть проводитися як офлайн, так і онлайн, що робить їх зручними для широкого кола користувачів. Одним з основних напрямків використання інформаційних технологій у психодіагностиці є створення автоматизованих систем тестування, які можуть включати:

- платформи для проведення тестів онлайн, де клієнти можуть проходити тестування у будь-який зручний для них час;
- адаптивні тести, що змінюються в залежності від відповідей користувача, забезпечуючи індивідуалізацію підходу;
- програми для автоматичного аналізу результатів, які швидко обробляють дані та надають психологу детальні звіти;
- інтерактивні інтерфейси, що підвищують зручність і якість тестування, роблячи його менш стресовим для клієнтів.

Застосування комп'ютерних тестів дозволяє знизити ймовірність помилок, пов'язаних з людським фактором, а також підвищує точність вимірювань. Важливою перевагою є можливість автоматичного збору та обробки великих масивів даних, що є корисним при проведенні наукових досліджень.

Процес створення психодіагностичних комп'ютерних тестів включає кілька етапів, кожен з яких вимагає глибокого наукового підходу:

1. *Розробка теоретичної моделі.* Створення тесту починається з розробки теоретичної основи, що базується на психологічних концепціях та моделях. Наприклад, при розробці тесту на вимірювання інтелектуальних здібностей можуть бути використані теорії багатофакторного інтелекту.

2. *Підбір та формулювання тестових завдань.* Після визначення теоретичної основи розробляються конкретні завдання та питання. Важливо, щоб вони були чіткими, зрозумілими та відповідали вимірюванім психологічним конструкціям.

3. *Програмування та інтерфейс.* Тестові завдання інтегруються у програмний продукт, де розробляється інтерфейс взаємодії користувача з тестом. Інтерфейс повинен бути інтуїтивно зрозумілим, забезпечувати коректну роботу програми на різних пристроях та платформах.

4. *Пілотування та валідація тесту.* Перед введенням тесту в експлуатацію проводяться пілотні дослідження з метою перевірки його валідності та надійності. Психометричний аналіз дозволяє визначити, наскільки тест відповідає своїй меті та чи є він точним інструментом вимірювання.

5. *Оцінка ефективності та підтримка.* Після запуску тесту важливо забезпечити постійну технічну підтримку та модернізацію програми для збереження її актуальності.

Комп'ютерні тести мають ряд *переваг* у порівнянні з традиційними паперовими тестами:

- *Швидкість проведення та обробки результатів.* Автоматизовані системи дозволяють проводити тестування значно швидше і без додаткових витрат часу на ручну обробку даних.
- *Масштабованість.* Тести можуть проводитися на великій вибірці одночасно, що робить їх корисними для масових досліджень.
- *Адаптивність.* Деякі тести можуть змінювати складність завдань в залежності від відповідей учасника, що дозволяє точніше вимірювати його здібності або стан.
- *Економія ресурсів.* Менша потреба у витратних матеріалах, таких як папір, робить комп'ютерні тести економічно вигідними.

Однак, для психодіагностичних комп'ютерних тестів є певні *обмеження*:

- ✓ *Технічні проблеми.* Проблеми з доступом до Інтернету або некоректна робота програм можуть перешкоджати ефективності тестування.
- ✓ *Етичні питання.* Автоматизація тестування може призвести до зниження уваги до індивідуальних особливостей клієнта. Також зберігання та обробка конфіденційних даних потребує особливої обережності для запобігання витоків інформації.
- ✓ *Не всі психологічні конструкції можна виміряти за допомогою комп'ютера.* Деякі аспекти психіки потребують більш складних методів діагностики, таких як інтерв'ю або спостереження, які складно автоматизувати.

Етика використання комп'ютерних психодіагностичних тестів є важливою складовою професійної діяльності психолога. Одним з ключових аспектів є забезпечення конфіденційності даних та дотримання законодавчих норм щодо захисту персональної інформації.

Також психолог повинен забезпечити повну інформованість клієнта щодо мети тестування, можливих ризиків і способів використання отриманих результатів. Залучення клієнтів до тестування без належної інформованої згоди є серйозним порушенням етичних норм.

На основі вищезазначеного можна зробити **висновок**, що інформаційні технології стали потужним інструментом у психодіагностиці, підвищуючи ефективність і доступність психологічних досліджень. Комп'ютерні психодіагностичні тести значно розширюють можливості сучасного психолога, проте їх використання потребує уважного ставлення до етичних аспектів та технічних обмежень. Майбутнє цієї галузі, без сумніву, пов'язане з подальшим розвитком цифрових технологій і адаптацією існуючих психологічних методів до нових викликів.

Список використаних джерел:

1. Булах І.Є. Інформаційні технології у психології та медицині: підручник / І.Є. Булах, І.І. Хаїмзон. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 216 с.
2. Сергієнко В.П., Малєжик М.П., Сіткар Т.В. Комп'ютерні технології в тестуванні: навч. посіб. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф»™, 2012. – 290 с.
3. S. Maksymenko, and O. Kokun, “Principles of website design for professional psychological diagnosis in different specialties”. Information Technologies and Learning Tools, vol. 73, no. 5, pp. 284-292, 2019, doi: 10.33407/itlt.v73i5.2963.

Терехова Дар'я Антонівна

Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Пакриш Олександр Євгенійович

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПСИХОЛОГІЇ

Штучний інтелект (в подальшому – ШІ) охопив різні сфери науки та практики, і психологія не є винятком. Завдяки технологічному прогресу психологи отримують нові інструменти для діагностики, терапії та досліджень.

Мета цієї роботи – дослідити, як саме ШІ впливає на психологічну практику та науку, зокрема, у сфері психодіагностики, психотерапії та прогнозування психічних розладів.

Однією з ключових сфер застосування ШІ в психології є діагностика психічних розладів. Алгоритми машинного навчання можуть аналізувати великі обсяги даних, що дозволяє створювати більш точні та швидкі інструменти для діагностики. Наприклад, ШІ може аналізувати звички, мову, емоційні реакції та навіть фізіологічні показники для визначення симптомів депресії, тривожності чи інших психічних розладів.

Приклад № 1. Одне із застосувань – аналіз мови пацієнта для виявлення ознак депресії. ШІ здатний ідентифікувати специфічні лексичні та синтаксичні характеристики, які можуть свідчити про депресивний стан. Це дозволяє психологам на ранніх етапах виявляти проблеми, що підвищує ефективність лікування.

Штучний інтелект також використовується в психотерапії для створення інтерактивних додатків, що допомагають у роботі з пацієнтами. Віртуальні терапевти або боти на базі ШІ можуть допомагати пацієнтам у вирішенні психологічних проблем, зокрема, через когнітивно-поведінкову терапію (КПТ).

Приклад № 2. Chatbot Woebot, заснований на принципах КПТ, є одним із популярних інструментів, що використовує ШІ для надання психотерапевтичної допомоги. Woebot допомагає пацієнтам відстежувати свої емоції та реагувати на стресові ситуації за допомогою терапевтичних вправ.

Однією з найперспективніших можливостей ШІ є прогнозування ймовірності розвитку психічних розладів.

Аналізуючи дані про поведінку людини, її соціальні контакти, рівень стресу та інші фактори, штучний інтелект може допомогти передбачити ризик розвитку психічних проблем. Це дозволяє втручатися на ранніх стадіях або навіть до початку симптомів.

Приклад № 3. В одному з досліджень використовувались моделі машинного навчання для прогнозування ризику самогубства серед підлітків на основі аналізу соціальних мереж, таких як Twitter або Instagram. ШІ зміг точно передбачити, які користувачі були в групі підвищеного ризику.

ШІ також має недоліки. Пов'язані вони з етичними питаннями. Одним із головних питань є конфіденційність даних пацієнтів. Використання великих обсягів особистої інформації, зібраної для навчання моделей ШІ, може підвищити ризики витоку або неправильного використання цих даних. Також важливо враховувати ризик знеособлення терапії. Психологічна допомога зазвичай базується на емпатії та розумінні, і використання ШІ може не завжди відповідати потребам пацієнтів у встановленні емоційного контакту.

Висновки. Підсумовуючи усе вищезазначене, використання штучного інтелекту в психології відкриває нові горизонти для досліджень і практики. ШІ сприяє покращенню діагностики, персоналізації лікування та ранньому виявленню психічних проблем. Однак важливо дотримуватись етичних стандартів і забезпечувати захист даних пацієнтів, щоб уникнути потенційних ризиків. ШІ може стати потужним інструментом в руках психологів, але лише за умови належного використання і контролю.

Список використаних джерел:

1. Бернацька Д. Л. Штучний інтелект і психологія. Чи може робот замінити психолога? ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки : тези доповідей XXI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. Київ : Талком, 2021. С. 99–100. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/52239> (дата звернення: 25.09.2024).

2. Artificial intelligence significantly facilitates development in the mental health of college students: A bibliometric analysis / Ch. Jing et al. *Frontiers in Psychology*. 2024. Vol. 15. URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1375294> (дата звернення: 30.09.2024).

Слепо Анжеліна Іванівна

Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Пакриш Олександр Євгенійович

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

ОГЛЯД СУЧАСНИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПРОГРАМ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Статистичний аналіз відіграє ключову роль у психологічних дослідженнях, адже він дозволяє виявити закономірності, підтвердити або спростувати гіпотези та оцінити надійність отриманих результатів. У зв'язку зі зростанням обсягів даних і складністю сучасних досліджень, особливо актуальним є використання спеціалізованих програм, які забезпечують широкий спектр статистичних методів та автоматизують аналіз.

Сучасні дослідники використовують різні програмні пакети для обробки даних: від універсальних середовищ до вузькоспеціалізованих рішень. Найпоширенішими серед них є SPSS, R, Python, Jamovi та Mplus. Ці інструменти надають можливості як для базового описового аналізу, так і для складних моделей, таких як факторний аналіз, регресії, структурні моделі та кластеризація.

В умовах зростання попиту на об'єктивність та реплікативність досліджень, правильний вибір програмного забезпечення стає важливою частиною наукового процесу. Використання статистичних пакетів дозволяє уникнути помилок під час ручного розрахунку та значно підвищує точність результатів. Крім того, у сучасних психологічних дослідженнях застосовуються складні методи аналізу, такі як моделювання латентних змінних та метааналіз, що потребують спеціалізованих інструментів [1].

До найбільш популярних програмних інструментів, які використовуються для обробки результатів психологічних досліджень можна віднести:

1. SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

SPSS є одним із найпоширеніших інструментів у сфері психології завдяки інтуїтивному інтерфейсу та широким можливостям для описової та інференційної статистики. Використовується для проведення кореляційного, регресійного, дисперсійного аналізу та інших методів.

2. R та RStudio

R – це середовище з відкритим кодом, яке забезпечує можливість застосування гнучких і нестандартних статистичних методів.

Популярне серед дослідників завдяки великій кількості пакетів, таких як *psych* для психологічних даних і *lavaan* для структурного моделювання [2].

3. *Jamovi*

Jamovi – це безкоштовна програма з відкритим кодом, яка базується на R і пропонує інтуїтивний інтерфейс для аналізу даних. Особливо корисна для викладачів і студентів завдяки простоті використання та інтеграції сучасних методів.

4. *Mplus*

Mplus – це спеціалізоване програмне забезпечення для моделювання структурних рівнянь, латентних змінних та аналізу росту. Широко використовується у психології та соціальних науках для аналізу складних багаторівневих моделей [1].

5. *Python*

Python є потужним інструментом для обробки даних і побудови складних моделей. Завдяки бібліотекам *pandas*, *scipy*, *statsmodels* та *seaborn* він дозволяє не лише проводити аналіз, але й візуалізувати результати досліджень [3].

На нашу думку, вибір програмного забезпечення для аналізу даних має відповідати потребам конкретного дослідження. Наприклад, *SPSS* є ідеальним для досліджень з використанням базових статистичних методів, тоді як для більш складних моделей структурного аналізу доцільніше застосовувати R чи *Mplus*. Важливим є також навчання студентів і дослідників роботі з такими інструментами, що сприятиме підвищенню якості психологічних досліджень та їхньої реплікативності.

Статистичний аналіз є невід'ємною частиною психологічних досліджень, адже саме він забезпечує можливість виявлення закономірностей, перевірки гіпотез та формування науково обґрунтованих висновків. Правильний вибір програмного забезпечення має ключове значення для дослідника, оскільки від нього залежать як ефективність роботи з даними, так і точність отриманих результатів. Різні програми пропонують свої переваги й обмеження. *SPSS* та *Jamovi* є чудовим вибором для тих, хто цінує зручний інтерфейс і швидкий доступ до класичних статистичних методів. Водночас, R та *Python* забезпечують вищу гнучкість і можливість налаштування, що робить їх оптимальними для роботи з великими масивами даних, розробки нових методів та багатовимірного аналізу. *Mplus* та *AMOS* спеціалізуються на структурному моделюванні й підходять для складних психологічних моделей, особливо коли дослідження включає латентні змінні.

Кожен із вищезазначених інструментів має свої особливості, тому вибір програми залежить від цілей дослідження, обсягу даних та рівня підготовки дослідника. Простота інтерфейсу може зекономити час, тоді як розширені можливості аналізу можуть відкрити нові перспективи для інтерпретації результатів.

Висновки. Зрештою, поєднання різних інструментів або поступове освоєння більш складних програм може стати найкращою стратегією для дослідників, які прагнуть до високої якості аналізу. Використання сучасних програмних рішень не лише підвищує надійність отриманих результатів, але й сприяє розвитку психологічної науки, забезпечуючи більш глибоке розуміння складних явищ.

Список використаних джерел:

1. Muthén, L.K., & Muthén, B.O. (2017). Mplus User's Guide (8th ed.). Los Angeles, CA: Muthén & Muthén.
2. Revelle, W. (2019). psych: Procedures for Personality and Psychological Research. Northwestern University, Evanston, Illinois.
3. Van Rossum, G., & Drake, F.L. (2009). Python 3 Reference Manual. Scotts Valley, CA: CreateSpace.

Гуменюк Вікторія Олегівна

Студентка н. гр. 102_СПС ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Пакриш Олександр Євгенійович

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

ІМПЕРСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ

Останнім часом в освіті швидко поширюються імерсивні методи навчання, які базуються на використанні імерсивних технологій. До імерсивних технологій належать технології віртуальної (VR – Virtual Reality) та доповненої реальності (AR – Augmented Reality), які надають можливість взаємодії учнів в тривимірному просторі, використовуючи звичайний смартфон для створення доповненої реальності або шолом і окуляри – для віртуальної.

Відповідно до «Звіту з огляду віртуальної та доповненої реальності 2019» (“2019 Augmented and Virtual Reality Survey Report”), проведеного глобальною юридичною фірмою Perkins Coie та XR Association, зважаючи на подальші перспективи впровадження імерсивних технологій у навчання на всіх рівнях освіти та відповідній підготовці громадян майбутньої країни, зазначено, що освітній сектор є найбільшим інвестором у розвиток індустрії VR та AR. За прогнозами експертів у 2025 році віртуальна, доповнена та змішана реальність стануть такими ж повсякденними явищами, як мобільні пристрої сьогодні.

Імерсивні технології розглядаються як: «інтеграція віртуального контенту з фізичним середовищем, що дозволяє користувачеві взаємодіяти зі змішаною реальністю. Під час цього процесу користувач сприймає віртуальні елементи як частину цілого, поступово не сприймаючи, що об’єкти не пов’язані з фізичною реальністю». Визначається також, що «імерсивні технології охоплюють цілий ряд різних технологій, які надають можливість занурення або дозволяють переглядати або взаємодіяти з імітованими об’єктами та середовищами (від фотографії та відео 360° до віртуальної та доповненої реальності)».

Використання і впровадження імерсивних технологій в освіті вивчають науковці зарубіжних країн (С.Е. Hughes, С.В. Stapleton (США), L. Morgado (Португалія), Kim JL Nevelsteen (Швеція) та інші), а також й України (Боса В.П., Буров О.Ю., Гриб’юк О.О., Ковальчук О.І., Крюкова Є.С., Литвинова С.Г., Пінчук О.П., Соколюк О.М., Сороко Н.В. та інші).

Зважаючи на важливість підготовки сучасних учнів до життя у майбутньому цифровому суспільстві міжнародні організації підтримують освітні проекти, що спрямовані на використання інноваційних технологій.

В рамках програми Еразмус+ Європейський Союз сприяє освітньому проєкту «Освіта віртуальної реальності» (Virtual Reality Education) [4], в якому беруть участь представники Хорватії, Північної Македонії, Кіпра, Болгарії.

Основна ідея проєкту – створення інноваційних педагогічних методів, які б базувалися на цифрових технологіях, творчо й ефективно використовувати такі технології у навчальному процесі, залучаючи і мотивуючи учнів до навчання.

Опитування, які проводилися у загальноосвітніх школах-партнерах проєкту, на етапі його розробки, підтвердили відомий факт, що учні «нудьгують» на традиційних уроках, під час яких для засвоєння матеріалу надається велика кількість інформації.

За спостереженнями вчителів віртуальна реальність (VR) допомагає привернути увагу студентів до навчального матеріалу, зробити процес навчання захоплюючим та більш ефективним, мотивувати та спонукати студентів до підвищення рівня навчальних досягнень.

Епідемія Covid-19 надала поштовх у більш інтенсивному впровадженні імерсивних технологій на всіх рівнях освіти. За період карантину ІТ-компанії Великої Британії значно сфокусувалися на розвитку і підтримці імерсивних навчальних технологій, розробляючи програмні продукти, платформи, спрямовані на створення навчального імерсивного простору для учнів різного віку.

Особлива увага надається дітям з особливими потребами. Компанії Immersive Interactive (<https://immersive.co.uk/>), Future Visual (<https://www.futurevisuals.co.uk/product/immersive-classrooms/>) у співробітництві з освітніми структурами розробляють і впроваджують імерсивні класні кімнати.

Одним із таких пілотних проєктів є «Інтерактивний імерсивний клас» (Interactive Immersive Classroom), який розпочався у березні 2021 року у Шотландії, Північний Ланаркшир. Підтримуючи інновації 5G та цифрову трансформацію освітнього сектору Великої Британії, провідна компанія постачальник телекомунікаційних послуг British Telecommunications разом з Радою школи створили цифрове навчальне середовище на базі імерсивних технологій. Використана класна кімната, в якій задіяні всі чотири стіни та стеля, що дозволяє робити цифрову проєкцію 360°.

Виходячи за рамки традиційних методів навчання, завдяки 3D моделям, учні, навчаючись розвивають свою уяву, творче та критичне мислення. В такому імерсивному класі проходять уроки для учнів початкової і середньої школи, охоплюючи в основному предмети з природничих наук: астрономія, географія, екологія.

Така інноваційна форма навчання уможливлується завдяки надшвидкісному Інтернету, мережі, яка підтримується потужним провайдером і забезпечує стабільно високий рівень трансляції, що дозволяє вчителям та учням задіяти декілька пристроїв, незважаючи на місцезнаходження, що важливо у період карантинних заходів [5].

Більш широке використання мають віртуальні лабораторії VR з хімії, біології та фізики (<https://www.labster.com/simulations/>). Вплив хімії на життя людини простежується через наукову гру VR у InMind2 (<https://luden.io/inmind2/>). Створюючи персонаж на ім'я Джон, учні спостерігають за його формуванням від підлітка до дорослого, вивчаючи вплив хімії на його розвиток.

Вивчення космосу, океанів, навколишнього середовища різних регіонів планети, анатомії перетворюється у захоплюючу подорож з використанням віртуальної реальності. На цей час вже пропонуються деякі мобільні застосунки з доповненою реальністю, а також VR-пристрої.

Висновки. Для успішного викладання і навчання різних предметів необхідним залишається не тільки створення і розвиток імерсивних навчальних технологій, але й наявність відповідних пристроїв в учня, сучасного цифрового навчального середовища навчального закладу, цифрової грамотності вчителів. Необхідність вивчення та аналізу зарубіжного досвіду у цьому напрямі є важливим для розвитку імерсійних навчальних технологій в українській освіті.

Список використаних джерел:

1. 2019 Augmented and Virtual Reality Survey Report. Perkins Coie LLP and the XR Association, Vol.3, 2019. URL: <https://www.perkinscoie.com/images/content/2/1/v4/218679/2019-VR-ARSurvey-Digital-v1.pdf>
2. Immersive Technology. WhatIs.com. URL: <https://whatIs.techtarget.com/definition/immersive-technology> (дата звернення: 21.10.2024).
3. University of Sussex. URL: <http://www.sussex.ac.uk/tel/learningtechnologies/immersivetech> (дата звернення: 21.10.2024).
4. Virtual Reality Education. URL:<http://virtualrealityedu.eu/> (дата звернення: 21.10.2024).
5. UK' first 5G immersive classroom brings richer learning experience to pupils, BT Group. URL:<https://newsroom.bt.com/uks-first-5g-immersiveclassroom-brings-richer-learning-experience-to-pupils/> (дата звернення: 21.10.2024).

Святий Вадим Максимович

Студент н. гр. 101_СПС ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Пакриш Олександр Євгенійович

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

ТЕЛЕПСИХОЛОГІЯ ТА ОНЛАЙН КОНСУЛЬТАЦІЇ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ

Телепсихологія – це інноваційний підхід у психології, який використовує дистанційні технології, такі як відеозв'язок, чат-боти та онлайн-платформи, для надання психологічної підтримки та консультацій. Це дозволяє людям отримувати допомогу в зручний для них час, не виходячи з дому.

Телепсихологія охоплює такі галузі:

1. *Клінічна психологія*: консультації для людей із психологічними розладами, тривогою, депресією тощо.

2. *Коучинг і життєве консультивання*: підтримка у досягненні особистих цілей, розвитку кар'єри та покращення життєвого балансу.

3. *Сімейна та подружня терапія*: пошук рішень для покращення взаємин у сім'ї або парі через дистанційні консультації.

4. *Дитяча та підліткова психологія*: допомога батькам у розумінні та підтримці дітей і підлітків в їх емоційних потребах.

5. *Психологічна підтримка у кризових ситуаціях*: надання допомоги особам, які переживають важкі життєві обставини, такі як втрата близьких або травма.

6. *Корпоративна психологія*: підтримка працівників через стрес-менеджмент, розвиток команди та поліпшення психологічного клімату на робочому місці.

Також вона охоплює різні аспекти впливу медіа на психіку та поведінку людей:

1. *Вплив на емоції*. Телевізійний контент може викликати широкий спектр емоцій – від радості до тривоги. Наприклад, драматичні сцени можуть викликати співпереживання, а комедії – відчуття легкості та задоволення. Це взаємодіє з нашими емоційними станами і може впливати на настрій.

2. *Формування соціальної ідентичності*. Медіа грають важливу роль у формуванні соціальних норм та ідентичностей. Персонажі та сюжети можуть впливати на те, як люди бачать себе і своє місце в суспільстві, особливо в молодіжному середовищі. Ідентифікація з героями може як позитивно, так і негативно впливати на самооцінку.

3. *Вплив на поведінку.* Дослідження показують, що медіа можуть формувати моделі поведінки. Наприклад, відображення насильства в телепередачах може призводити до агресивних дій, тоді як позитивні моделі можуть стимулювати альтруїзм і співчуття.

4. *Психологічні ефекти.*

5. *Терапевтичний потенціал.*

6. *Критичне мислення.*

Таким чином, багато наукових досліджень зосереджені на вивченні конкретних аспектів телепсихології, таких як вплив медіа на дітей, підлітків та дорослих. Професіонали в галузі психології можуть використовувати ці знання для покращення психічного здоров'я та розвитку стратегій подолання. Телепсихологія продовжує залишатися актуальною темою, оскільки розвиток нових технологій змінює спосіб споживання медіа та їхній вплив на суспільство.

Однією з форм телепсихології є онлайн консультації психолога, які стають все популярніше. Ще до винайдення Інтернету психологи проводили консультації телефоном. В 90-х роках минулого сторіччя виник найперший різновид психологічної допомоги онлайн. Це – переписка з психологом в чаті чи по електронній пошті. Такий спосіб активно використовується і сьогодні. А з розвитком технологій стали доступні онлайн сесії психолога з використанням відео, які вже майже нічим не поступаються особистому прийому.

Наскільки ефективні онлайн консультації психолога?

Парадоксальність ситуації полягає в тому, що з одного боку Інтернет-технології сприяють розвитку відчуженості між людьми, а з іншого боку вони представляють собою оперативний спосіб пошуку інформації, встановлення контактів і тому широко використовуються людьми, що страждають від самотності, для спілкування.

Звернення по допомогу до психолога для нашого суспільства не так звично, як в Європі. Багатьом нашим співвітчизникам для того, щоб поспілкуватися з професійним психологом безпосередньо в кабінеті, потрібна невелика прелюдія у вигляді дистанційного спілкування. Такого роду спілкування сприяє проникненню довірою до особистості психолога і можливостям психології як науки.

Онлайн консультування – це альтернативне джерело психологічної допомоги в тих випадках, коли традиційне психологічне консультування недоступне або неможливо. Онлайн консультування дає можливість психологу-консультанту розширити сферу своєї професійної діяльності, надати допомогу людям, які за різних причин не можуть бути фізично присутніми на прийомі.

Щоб психологічна допомога онлайн принесла результат, вона повинна відповідати ряду вимог. Необхідно, щоб психолог був достатньо досвідченим та мав навички онлайн практики. Принципи та протоколи проведення дистанційних консультацій регламентуються рекомендаціями міжнародних асоціацій.

На ефективність віддаленої допомоги впливають і особливості клієнта: його особистісні риси, актуальний психоемоційний статус, нюанси запиту.

Деколи допомога психолога онлайн може бути навіть більш ефективною завдяки своїм особливостям.

Чи є плюси і мінуси у консультації онлайн? Онлайн прийом психолога має певні особливості. Чи стануть вони перевагою чи недоліком, залежить як від психолога, так і від клієнта.

Основна відмінність прийому психолога онлайн – це менша доля невербального (в тому числі, емоційного) контакту. Часто відеозв'язок дозволяє бачити лише обличчя один одного. При цьому втрачається частина інформації, яка передається з мімікою, жестами, позою. Психолог під час онлайн-консультації не може доторкнутися до клієнта, дати йому серветки чи запропонувати воду. Відповідно, психолог має володіти тим набором технік та методик, які можливо застосовувати дистанційно.

Крім цього, є ще ряд особливостей онлайн сесій психолога. Віддалені консультації можуть сприйматися по-різному. Одним клієнтам важче розкритися в домашній обстановці. Вони можуть некомфортно почувати себе перед камерою. Діалог стає менш емоційним, більш конкретним та предметно-орієнтованим. Саме тут важливий досвід психолога, щоб допомогти клієнту адаптуватися до незвичних умов та відчутти себе більш вільно. Інші люди, навпаки, більш схильні до спілкування онлайн. Для них консультація по відеозв'язку створює надійніше відчуття психологічної безпеки та анонімності. Оскільки немає необхідності їхати в інший кінець міста, консультацію у будь-який момент можна перервати. На онлайн допомогу психолога легше наважитися.

На відміну від традиційної терапії «тет-а-тет», онлайн-консультування може практикуватися через різні альтернативні комунікативні канали. Ці канали відрізняються один від одного за параметрами синхронності (звичайно синхронна або асинхронна комунікація), способу (індивідуальна або групова комунікація), типу комунікації (друкований текст або візуальна та голосова комунікація).

Також онлайн-консультування може практикуватися як додатковий засіб, підключений до процесу консультування «тет-а-тет» або незалежний процес терапії. Як супутню процедуру, клієнти можуть використовувати онлайн комунікацію з консультантом між сесіями «тет-а-тет». Однак об'єктивна «слабкість» психологічного консультування в Інтернеті полягає в неможливості психолога реально протестувати клієнта, побачити його стан, манери поведінки, «прочитати» міміку і жести. Іншими словами, психолог не може отримати достовірну невербальну та діагностичну інформацію про свого клієнта.

Переваги психологічної допомоги онлайн:

- ***Зручність***: психологічна допомога онлайн доступна в будь-який час і в будь-якому місці, де є доступ до Інтернету. Вам не потрібно витрачати час і гроші на дорогу, стояти в черзі або адаптуватися до графіка психолога.
- ***Доступність***: Ви можете знайти психолога онлайн, який відповідає вашим потребам, бюджету, інтересам, спеціалізації, стилю роботи тощо.

Ви можете обрати психолога онлайн з будь-якої країни, який розмовляє вашою мовою або мовою, якою Ви хочете покращити.

- *Ефективність*: дослідження показують, що психологічна допомога онлайн може бути такою ж ефективною, як і психологічна допомога очно, для різних психологічних проблем та розладів.

Недоліки психологічної допомоги онлайн:

- *Опосередкованість спілкування*: психолог онлайн не може бачити вашу міміку, жести, поставу, тон голосу та інші невербальні сигнали, які важливі для повноцінного розуміння вашого стану та проблем. Це може знизити довіру, відкритість та комфорт між вами та психологом.

- *Технічні проблеми*: психолог онлайн залежить від якості Інтернет-з'єднання, програмного забезпечення, обладнання та інших технічних факторів, які можуть вплинути на процес консультації. Якщо виникають перебої, затримки, шуми, втрати зв'язку або інші неполадки, це може порушити вашу концентрацію, настрій, емоційну реакцію та сприйняття інформації.

- *Обмеження методів*: психолог онлайн не може використовувати деякі методи та техніки, які потребують безпосереднього контакту, дотику, тілесної реакції, ігрових елементів, піскової терапії та інших. Це може обмежити вибір підходу та інструментів, які психолог може застосувати до вашої ситуації.

- *Недостатня конфіденційність*: психолог онлайн не може гарантувати повну конфіденційність та безпеку вашої особистої інформації, яка передається через Інтернет. Існує ризик, що ваші дані можуть бути викрадені, прослухані, змінені або використані зловмисниками.

Список використаних джерел:

1. Божук, Б. С., Коростій, В. І., & Поліщук, О. Ю. (2015). Організація допомоги особам, що перенесли екстремальні події, засобами дистанційного психологічного консультування. Український вісник психоневрології, т. 23, вип. 2 (83), 106. URL: <https://uvnnpn.com.ua/upload/iblock/341/34171b94b5938b446e46149c00dd6c96.pdf>

2. Ясточкина, І. А. (2018). Інтернет-консультування як нова технологія в психолого-педагогічній практиці. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціальна робота. Соціальна педагогіка, 25, 66–72. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/25339>

3. Abrams, Z. (2020, July). How well is telepsychology working? Monitor on Psychology, 51(5). Retrieved from <http://www.apa.org/monitor/2020/07/cover-telepsychology>

Потапенко Марина Олександрівна
Студентка н. гр. 214_СПРБ ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Тарасенко Володимир Петрович
кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЮРИДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ. ЕЛЕКТРОННЕ СУДОЧИНСТВО: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій кардинально трансформує всі сфери суспільного життя, зокрема і юридичну діяльність. Цифровізація правових процесів відкриває нові горизонти для підвищення ефективності та якості правових послуг, оптимізуючи роботу адвокатів, суддів і інших учасників правових відносин. Завдяки таким змінам можливо автоматизувати рутинні завдання, зробити процеси більш прозорими, розширити доступ до правової допомоги і суттєво знизити корупційні ризики.

Електронне судочинство стало однією з ключових інновацій у правовій системі. Це явище, яке передбачає використання електронних засобів для ведення судових процесів, подання документів та навіть проведення судових засідань в онлайн-форматі, набуло широкого застосування у багатьох країнах. Однак, попри численні переваги, дистанційне правосуддя має свої недоліки, що потребують ретельного аналізу.

Із **переваг** – це оперативність та ефективність, доступність правосуддя, прозорість процесу та зменшення витрат.

Недоліки – технічні проблеми, кібербезпека та захист даних, відсутність особистого контакту, доступ до технологій.

Розглянемо детально.

По-перше, оперативність та ефективність – є однією з головних переваг електронного судочинства, є його здатність прискорити судові процеси. Завдяки поданню документів через електронні системи сторони не залежать від поштових чи фізичних обмежень. Це дозволяє зменшити затримки, пов'язані з транспортуванням паперової документації, що є особливо актуальним у великих судових справах.

По-друге, електронні засідання роблять правосуддя доступнішим для громадян, особливо тих, хто живе у віддалених регіонах або має фізичні обмеження. Відвідувати судові засідання можна з будь-якого місця з доступом до Інтернету, що значно знижує витрати на поїздки та час, витрачений на дорогу.

По-третє, використання цифрових платформ забезпечує більшу прозорість судових процесів. Різні сторони та громадськість можуть слідкувати за процесом онлайн, що сприяє підвищенню довіри до судової системи. Крім того, електронне архівування матеріалів дозволяє зберігати всю історію справи в одному місці, доступ до якої можна отримати у будь-який момент.

По-четверте, впровадження електронних систем значно скорочує адміністративні витрати судової системи. Паперові документи замінюються електронними файлами, що знижує витрати на папір, архівування та транспортування. Крім того, завдяки дистанційним засіданням, судді, адвокати та інші учасники процесу можуть економити на транспортних витратах.

І навпроти. Однією з головних загроз електронного судочинства є безпека конфіденційної інформації. Хакерські атаки, витоки даних та зломи судових систем можуть поставити під загрозу як приватність сторін, так і загальну безпеку судових справ. Це створює додаткову відповідальність для судових установ щодо впровадження та підтримки високого рівня кібербезпеки.

Важливою особливістю традиційного судочинства є безпосередня присутність сторін, що дозволяє судді краще розуміти емоційний стан учасників, оцінювати поведінку свідків і підсудних. У дистанційному форматі цей аспект може бути втрачений, що може вплинути на об'єктивність прийняття рішень.

Не всі громадяни мають однаковий доступ до сучасних технологій, особливо в регіонах із низьким рівнем Інтернет-покриття або серед менш забезпечених верств населення. Це може стати бар'єром на шляху до правосуддя для тих, хто не може скористатися електронними системами або не має відповідних навичок.

Незважаючи на швидкий розвиток технологій, електронні судові процеси можуть стикатися з технічними проблемами, такими як збої в Інтернет-зв'язку, проблеми з програмним забезпеченням чи технічна невідповідність учасників. Такі збої можуть призвести до зривів засідань або неправильного подання документів, що ускладнює процес правосуддя.

Висновки. У підсумку, електронне судочинство є потужним інструментом модернізації юридичної системи, надаючи значні переваги, такі як швидкість процесів, підвищення доступності правосуддя та прозорість судових процедур.

Це відкриває нові можливості для оптимізації роботи судів та зменшення адміністративних витрат. Водночас, дистанційне правосуддя стикається з рядом викликів, серед яких технічні збої, кібербезпека та відсутність особистого контакту між сторонами. Ефективність впровадження електронного судочинства залежить від того, наскільки добре будуть вирішені ці питання, що вимагає комплексного підходу і вдосконалення як технологій, так і законодавчої бази.

Список використаних джерел:

1. Електронне судочинство. Аналіз судової практики.
2. Сучасні проблеми запровадження електронного судочинства в Україні.

Куницький Данило Віталійович
Студент н. гр. 214_СПРБ ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:

Тарасенко Володимир Петрович
кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач кафедри інформаційних технологій ННІ права та психології НАВС

БОРОТЬБА З КОМП'ЮТЕРНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ

Комп'ютерні правопорушення «cybercrime» – це злочинність, пов'язана як з використанням комп'ютерів, так і з використанням інформаційних технологій і глобальних мереж. Це є одним з найактуальніших викликів сучасного суспільства. Швидкий розвиток технологій створює нові можливості для кіберзлочинців, ускладнюючи завдання правоохоронних органів.

Розглянемо деякі з основних проблем, з якими стикаються в цій галузі: кіберзлочинці можуть легко приховати свою справжню особистість, використовуючи різноманітні інструменти анонізації (VPN, TOR, проксі-сервери тощо); складність встановлення юрисдикції: Коли злочин скоєно з використанням комп'ютерів, розташованих в різних країнах, виникають питання щодо того, за якими законами слід судити злочинця; з'являються нові типи кіберзлочинів, для розслідування яких необхідні нові знання та інструменти; законодавство часто не встигає за темпами розвитку технологій, що ускладнює боротьбу з новими видами кіберзлочинів; не існує єдиного міжнародного закону про кіберзлочинність, що ускладнює міжнародне співробітництво в цій галузі; рівень захищеності інформаційних систем в різних країнах значно відрізняється, що створює умови для кіберзлочинців; існує гостра нестача фахівців з кібербезпеки, здатних ефективно протистояти кіберзагрозам; підготовка висококваліфікованих фахівців з кібербезпеки вимагає значних фінансових ресурсів; сучасні кіберзлочини часто залишають після себе величезні обсяги цифрових слідів, аналіз яких вимагає значних обчислювальних ресурсів і часу; збереження цілісності цифрових доказів під час їх збору, фіксації та аналізу є складним завданням; багато країн не виділяють достатньо коштів на боротьбу з кіберзлочинністю; забезпечення кібербезпеки вимагає значних фінансових витрат як з боку держави, так і з боку приватних компаній.

Шляхи розв'язання проблем боротьби з комп'ютерними правопорушеннями:

- *Міжнародне співробітництво:*

1. Уніфікація законодавства: розробка єдиних міжнародних стандартів та законів, що регулюють кіберпростір, дозволить ефективніше переслідувати кіберзлочинців, незалежно від їхнього місцезнаходження.

2. Спільні розслідування: створення міжнародних слідчих груп для розслідування складних кіберзлочинів, що виходять за рамки національних юрисдикцій.

3. Обмін інформацією: створення безпечних каналів для обміну розвідувальною інформацією між країнами щодо кіберзагроз.

- *Розвиток технологій:*

1. Штучний інтелект: застосування ШІ для виявлення та запобігання кіберзагрозам, аналізу великих обсягів даних та автоматизації рутинних процесів у кібербезпеці.

2. Блокчейн: використання технології блокчейн для забезпечення безпеки та прозорості транзакцій, а також для створення доказової бази в кіберрозслідуваннях.

3. Квантові комп'ютери: розробка квантових алгоритмів для створення незламних систем шифрування та розкриття складних криптографічних систем, які використовують кіберзлочинці.

- *Підвищення кваліфікації фахівців:*

1. Освіта: розширення програм підготовки фахівців з кібербезпеки на всіх рівнях освіти, від шкіл до університетів.

2. Постійна освіта: створення систем постійної освіти для фахівців у галузі кібербезпеки, щоб вони могли бути в курсі останніх тенденцій і загроз.

3. Стимулювання кар'єри: створення сприятливих умов для роботи в галузі кібербезпеки, включаючи гідну оплату праці та перспективи кар'єрного зростання.

- *Співпраця держави, бізнесу та громадянського суспільства:*

1. Інформування населення: проведення масштабних інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадян щодо кіберзагроз та засобів їх запобігання.

2. Створення центрів кібербезпеки: створення спільних центрів кібербезпеки, де державні органи, бізнес та громадські організації зможуть обмінюватися інформацією, розробляти спільні стратегії та координувати свої дії.

3. Створення програм bug bounty: стимулювання етичних хакерів до виявлення вразливостей в інформаційних системах шляхом виплати винагород за знайдені вразливості.

- *Удосконалення законодавства:*

1. Оновлення кримінального кодексу: внесення змін до кримінального кодексу для посилення відповідальності за кіберзлочини та адаптація його до нових видів кіберзагроз.

2. Захист прав користувачів: забезпечення захисту прав користувачів у цифровому середовищі, включаючи право на конфіденційність, захист персональних даних та свободу слова.

Основні види кіберзлочинів:

1. *Хакерство*: несанкціонований доступ до комп'ютерних систем з метою отримання інформації, модифікації даних або порушення роботи системи.

2. *Фішинг*: отримання конфіденційної інформації (паролів, номерів кредитних карток) шляхом обману користувачів за допомогою підроблених веб-сайтів або електронних листів.

3. *Вайшинг*: використання вразливостей бездротових мереж для перехоплення даних.

4. *Вимога викупу (ransomware)*: блокування доступу до комп'ютерних систем або шифрування даних з вимогою виплати викупу за їх розблокування.

5. *Розповсюдження шкідливого програмного забезпечення*: створення та розповсюдження вірусів, троянів, черв'яків та іншого шкідливого програмного забезпечення.

6. *Кредитні шахрайства*: використання викрадених банківських даних для здійснення незаконних транзакцій.

7. *Дифамація та кібербулінг*: розповсюдження недостовірної інформації або образливих повідомлень про інших осіб в Інтернеті.

8. *Інтелектуальна власність*: порушення авторських прав, торгівля піратськими копіями програмного забезпечення, музики, фільмів тощо.

Як закордонні країни, так і Україна активно працюють над розробкою та впровадженням ефективних механізмів протидії кіберзагрозам. Давайте проведемо порівняльний аналіз їхніх підходів.

Спільні риси:

- *Визнання кіберзлочинності як серйозної загрози*: і за кордоном, і в Україні кіберзлочинність розглядається як одна з найсерйозніших загроз національній безпеці.

- *Розробка законодавчої бази*: в більшості країн світу, в тому числі й в Україні, існують закони, що регулюють відповідальність за кіберзлочини.

- *Створення спеціалізованих підрозділів*: в правоохоронних органах створені спеціальні підрозділи для розслідування кіберзлочинів.

- *Міжнародне співробітництво*: країни активно співпрацюють в рамках міжнародних організацій для обміну інформацією та координації дій у боротьбі з кіберзлочинністю.

Відмінності та особливості:

- *Рівень розвитку законодавства*: зарубіжні країни, особливо країни Європи та США, мають більш розвинену законодавчу базу в галузі кібербезпеки. Українське законодавство постійно оновлюється, але все ще потребує вдосконалення.

○ *Технічне оснащення*: багато закордонних країн мають більш сучасне технічне оснащення для боротьби з кіберзлочинністю, що дозволяє їм ефективніше проводити розслідування.

○ *Рівень кібергігієни населення*: в розвинених країнах рівень кібергігієни населення, як правило, вищий, що ускладнює роботу кіберзлочинців.

○ *Фінансування*: зарубіжні країни, як правило, виділяють більші кошти на боротьбу з кіберзлочинністю.

○ *Співпраця з приватним сектором*: за кордоном більш розвинена практика співпраці державних органів з приватним сектором у сфері кібербезпеки.

Список використаних джерел:

1. Legal IT group. Комп'ютерні злочини. Правове регулювання відповідальності за кіберзлочини в Україні.

2. Кримінальний кодекс Розділ XVI. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

3. Кіберзлочинність: актуальна судова практика – Think brave. Liga:Zakon. <https://biz.ligazakon.net>

4. Конвенція про кіберзлочинність.

Тарасенко Володимир Петрович

кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В наш час світ стає більш технологічним, цифровізація охоплює майже всі сфери життя людини, що має знайти своє втілення у законодавстві та практиці його застосування. Незважаючи на складності, які виникають на шляху діджиталізації, галузь кримінального процесу також починає «оновлюватися». Як зазначає Міністр юстиції України, «практично в усіх сферах функціонування державних органів давно застосовується електронний документообіг. Одним з «динозаврів», які залишилися, є кримінальний процес, який все ще повністю оформлюється на папері. Кримінальні провадження на «папері» – це не тільки незручно та неекологічно. Це і величезне коло для зловживань. Це і витрата часу прокурорів, слідчих та працівників органів дізнання на приймання та передачу справ, а також на очікування у чергах та приймальнях. Це і зловживання з наданням/отриманням матеріалів провадження для ознайомлення».

Під час воєнного стану забезпечення кримінального провадження ефективними механізмами дистанційного кримінального провадження, електронними комунікаціями, стає не просто бажаним, а вкрай необхідним. Адже, безумовно, сучасні засоби комунікації, координації роботи органів кримінального провадження, випереджають їх паперові форми. Дійсно, система комунікації між органами досудового розслідування, прокуратурою та учасниками кримінального провадження є застарілою та не відповідає вимогам сучасності. Безпосереднім прикладом вище викладеного може слугувати надсилання відповідей на клопотання, заяви, скарги або інших рішень сторони обвинувачення учасникам кримінального провадження поштовим зв'язком. Такий спосіб комунікації жодним чином не сприяє оперативності та ефективності досудового розслідування, адже відповідно до інформації, викладеної на офіційному сайті Укрпошти, у межах області та між обласними центрами України (у тому числі у м. Київ) нормативний строк пересилання відправлень листів по Україні (без урахування вихідних та святкових днів поштових відділень) складає день відправлення плюс 3 дні (звернемо увагу, що цей строк охоплює лише доставку поштового відправлення до відділення та не врахує отримання цього відправлення адресатом). Здавалося б такий строк не є «критичним», водночас враховуючи наявність сучасних засобів зв'язку, які здатні мінімізувати його до годин, а можливо навіть й до хвилини, 4 робочі дні для отримання особою рішення сторони обвинувачення виглядає занадто тривалим.

Зауважимо, що такий строк може збільшитись внаслідок активних обстрілів, блекаутів, проблем із логістикою на окремих територіях тощо.

Важливо зауважити, що таке просте та у той же час важливе питання як спосіб комунікації між учасниками кримінального провадження має фундаментальне значення для кримінального провадження в цілому та забезпечення прав та законних інтересів особи, зокрема. Адже у випадку порушення права особи рішенням слідчого, дізнавача, прокурора вона може ініціювати процес його поновлення лише після фізичного отримання такого документа, що на сьогодні, як було зазначено вище, займає достатньо великий проміжок часу. Водночас оперативність отримання рішення, яким, на думку скажника, порушуються його права та законні інтереси має безпосередній зв'язок із оперативністю поновлення свого порушеного права.

Висновки. Вищевикладене свідчить про необхідність істотного оновлення як нормативної моделі процесуальної комунікації, так і її практичної реалізації.

Список використаних джерел:

1. Кудінов В. А., Смаглюк В. М., Хахановський В. Г. Інформаційні технології в правозастосовній практиці: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 112 с.

2. Благута Р. І., Гуцуляк Ю. В., Дуфенюк О. М. та ін.; за заг. ред. Хитри А. Я., Шехавцова Р. М., Луцика В. В. Кримінальний процес: підручник, 153 Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 1. URL: https://law.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/03/kryminal-nyu-protses_LDUVS.pdf

3. Кисельов О.О. Особливості здійснення кримінального провадження в умовах особливого періоду, надзвичайного та воєнного стану, 2022. URL: https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/new_d0872702/2023/1/1/d.pdf

Луїна Анастасія Радіонівна
Студентка н. гр. 202_ПП_ПР_Маг ННІ
права та психології НАВС

Науковий керівник:
Мазур Вікторія Вікторівна
кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри цивільного права ННІ права та
психології НАВС

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРАВОВІЙ СФЕРІ

Штучний інтелект (ШІ) стає важливим інструментом у правовій сфері, трансформуючи традиційні процеси юридичної роботи. Використання ШІ дозволяє оптимізувати аналіз даних, підвищити ефективність дослідження справ, автоматизувати документообіг та покращити доступ до правової інформації. Однак, його впровадження викликає й етичні, правові та технічні питання, що потребують детального вивчення для забезпечення ефективного й безпечного використання технологій.

Сьогодні кожен користується технологіями, що ґрунтуються на штучному інтелекті, хоча деякі можуть і не усвідомлювати цього. Важливо розуміти, що ці технології часто впливають на наше особисте життя, зазвичай з нашого дозволу. ШІ може виконувати складні завдання, розпізнавати образи, розуміти природну мову, планувати, ухвалювати рішення та автоматизувати процеси. Він здатен підвищувати продуктивність, ефективність і точність у різних сферах, допомагаючи вирішувати складні проблеми, що вимагають аналізу великих обсягів даних. Проте важливо враховувати етичні, соціальні та правові аспекти розвитку та використання ШІ, а також забезпечувати прозорість, безпеку й відповідальність у його застосуванні.

Юридична сфера лише починає адаптуватися до ефективного використання ШІ в своїй діяльності. Однією з передумов для впровадження штучного інтелекту є функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Державна політика в сфері цифрової трансформації вселяє надію на поліпшення роботи судів в Україні.

Цікавим прикладом використання ШІ є рішення суду від 30 січня 2023 року, ухвалене колумбійським суддею Хуаном Мануелем Паділья Гарсією, який визнав, що використовував інструмент штучного інтелекту для формулювання юридичних запитів у справі, включивши отримані відповіді до свого рішення [1]. Аналізуючи ситуацію, можна стверджувати, що суддя Гарсія не порушив законодавство, оскільки Закон Колумбії не забороняє використання штучного інтелекту в судових рішеннях.

Він підкреслив, що застосування ChatGPT слугувало лише для «розширення аргументів ухваленого рішення» і додав своє власне тлумачення застосованих правових прецедентів [1].

Проте більшість технологій штучного інтелекту негативно впливають на право на приватність. Штучний інтелект вимагає даних, які зазвичай ґрунтуються на алгоритмах, що автоматично аналізують великі набори даних для формування відповідей. Навіть якщо використовуються такі методи, як диференціальна конфіденційність [2], технології ШІ можуть генерувати інформацію з таких даних, що потім використовуються для прогнозування та дій відповідно до особистих характеристик конкретної особи без ідентифікації фізичної особи.

Наприклад, у Преамбулі до Регламенту Європейського парламенту і Ради Європи № 2016/679 від 27.04.2016 «Про захист фізичних осіб стосовно обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних і скасування Директиви No 95/46 / ЕС» зазначається, що швидкий розвиток технологій і глобалізація породили нові виклики для захисту персональних даних [3]. Багато технологій ШІ залежать від великих масивів даних, що містять особисту інформацію, зокрема медичну таємницю. Технології ШІ можуть використовуватися для збору та аналізу величезної кількості особистих даних для різних цілей – від аналізу споживчої поведінки до контролю за ефективністю торгових майданчиків.

Доктор Ніколаос Алетрас, провідний дослідник відділу комп'ютерних наук UCL, наразі не вважає, що штучний інтелект може замінити суддів чи адвокатів, але ШІ безумовно буде корисним для швидкого виявлення закономірностей у справах [4].

Насправді, використання ШІ може створювати нові робочі місця і сприяти виникненню нових галузей. Очевидно, що ШІ навряд чи зможе повністю замінити людей-юристів, але він здатен змінити розстановку сил на ринку юридичних послуг. Застосування ШІ дозволить юристам скоротити час на рутинні завдання, відкриваючи нові можливості для зосередження на важливих аспектах роботи. Це може призвести до зменшення кількості юристів, але водночас підвищити цінність послуг тих, хто залишиться в професії. Юристи з унікальними навичками, такими як стратегічне мислення, комунікаційні та міжособистісні здібності, матимуть перевагу на ринку і зможуть надавати високоякісні та спеціалізовані послуги.

Таким чином, хоча й використання штучного інтелекту у правовій сфері має величезний потенціал для підвищення ефективності та доступності правових послуг. Проте, важливо забезпечити відповідність етичним нормам і правовим вимогам, щоб уникнути можливих зловживань. Розробка регуляторних стандартів та навчання фахівців у цій галузі стануть ключовими кроками для успішної інтеграції ШІ у юридичну практику.

Список використаних джерел:

1. Колумбійський суддя використав штучний інтелект ChatGPT для вирішення справи. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/kolumbiyskiy-suddya-vikoristav-shtuchniy-intelekt-chatgpt-dlya-virishennya-spravi.html> (дата звернення 25.10.2024)
2. Dwork, C. (2006). *Calibrating Noise to Sensitivity in Private Data Analysis*. In *Theory of Cryptography*. Springer Berlin Heidelberg.
3. Регламент Європейського парламенту і Ради Європи «Про захист фізичних осіб стосовно обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних і скасування Директиви No 95/46 / EC» № 2016/679 від 27.04.2016.
4. ШІ в адвокатурі: правила гри змінюються вже зараз. URL: <https://speka.media/si-u-advokaturi-pravila-gri-zminyuyutsya-vze-zaraz-v4jdov> (дата звернення 25.10.2024).

Наукове видання

КУДІНОВ Вадим Анатолійович

МАТЕРІАЛИ

круглого столу на тему:

**«СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ПРАВІ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

(м. Київ, НАВС, 24 жовтня 2024 року)

Комп'ютерна верстка: *В.А. Кудінова*

Підписано до друку 27.02.2025. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 3,0. Ум. друк. арк. 2,79.
Тираж 50 прим.

Редакційно-видавничий центр
Національної академії внутрішніх справ
03035, Київ-35, пл. Солом'янська, 1

Друк: ФО-П Поліщук О.В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2142 від 31.03.2015
07400, м. Бровари, вул. Незалежності, 2, кв. 148
тел. (044) 592-13-49